

P. OVIDI NASONIS METAMORPHOSEON LIBER SECVNDVS

PASTOR PRODITOR IN LAPIDEM MVTATVS INDICEM

Cum pecus pasceret Apollo, fistulae cantu curam protegens amoris, boves eius in agros progressae sunt alienos, quas Mercurius perspexit, furtimque occultavit in silva. Quod cum pastor quidam senex vidisset, ut indicium premeret, ex armentis formosissimam ei vaccam concessit Mercurius. At ille discedenti affirmavit deo lapidem proximum, quem vidisset, celerius quam se quicquam indicaturum. Mercurius vero, ut eius fidem experiretur, paulo post, specie mutata, ad eundem reversus, simulavit se amissas quaerere boves, praemiumque promisit, si demonstrasset. At deus, cum, sub quo monte pascerentur, ostendisset ille, perfidia eius offensus, eum in lapidem mutavit, qui ex eo eventu 'Index' vocabatur. Incipit fabula, Apollonem alloquente poeta:

- 680 Illud erat tempus, quō tē pāstōria pellis
tēxit, onusque fuit baculum silvestre sinistrae,
alterius dispār septēnīs fistula cannīs.
Dumque amor est cūrae, dum tē tua fistula mulcet,
incūstōdītāe Pyliōs memorantur in agrōs
685 prōcessisse bovēs. Videt hās Atlantide Māiā
nātus, et arte suā silvīs occultat abāctās.
Sēnserat hoc fūrtum nēmō nisi nōtus in illō
rūre senex (Battum vīcīnia tōta vocābant).
Dīvitis hic saltūs herbōsaque pāscua Nēlēi
690 nōbiliumque gregēs cūstōs servābat equārum.
Hunc tenuit, blandāque manū sēdūxit, et illī :
'Quisquis es, hospēs,' ait, 'sī forte armenta requīret
haec aliquis, vīdisse negā ; neu grātia factō
nūlla rependātur, nitidam cape praemia vaccam.'
695 Et dedit. Acceptā, vōcēs hās reddidit hospēs :
'Tūtus eās ! Lapis iste prius tua fūrta loquētur.'
Et lapidem ostendit. Simulat Iove nātus abīre.
Mox redit et, versā pariter cum vōce figūrā :
'Rūstice, vīdistī sī quās hōc līmite', dīxit,
700 'īre bovēs, fer opem, fūrtōque silentia dēme !
Iūncta suō pretium dabitur tibi fēmina taurō.'
At senior, postquam est mercēs gemināta : 'Sub illīs
montibus', inquit, 'erunt' (et erant sub montibus illīs).
Rīsīt Atlantiadēs, et : 'Mē mihi, perfide, prōdis ?
705 Mē mihi prōdis ?' ait, periūraque pectora vertit
in dūrum silicem, quī nunc quoque dīcitur index,
inque nihil meritō vetus est infāmia saxō.